

Vedlejší věty

Druhy vedlejších vět určujeme:

- podle jejich větněčlenské platnosti
- podle spojovacích výrazů, kterými jsou připojeny k větě řídicí
- podle vztahu jejich obsahu k obsahu věty řídicí

Vedlejší věta přísudková

- vyjadřuje jmennou část slovesně-jmenného přísudku řídící věty, v níž je pouze jeho sponová část (*být* nebo *stát se*)
- bývá často uvozena spojkami *jak*, *jako*, *jaký*, v řídící větě na ni odkazuje souvztažný spojovací výraz *tak*, *takový*

Vedlejší věta přísudková

Konkrétní příklady:

- Nic ve městě už není, **jak to bývalo dřív.**
- Práce v naší firmě není, **jako když švec sedí u verpánku.**
- Obloha byla, **jako by ji vymaloval.**
- Je mi, **jako bych měla každou chvíli omdlít.**

Vedlejší věta podmětná

- vyjadřuje podmět věty řídící
- ptáme se na ni pomocí přísudku věty řídící a otázkou kdo, co

Příklad:

Je možné, že nás neslyšel?

Otázka: Kdo / co je možné?

Vedlejší věta podmětná (pokračování)

Konkrétní příklady:

Je možné, **aby vám to tak dlouho trvalo?**

Není jisté, **zda s tím všichni budou souhlasit.**

Ve Francii dříve nebylo slušné, **aby děvčata nosila do školy a do společnosti kalhoty.**

Vedlejší věta podmětná

Příklady (pokračování):

- Je možná méně známou skutečností, že zadržetí vody v krajině je vždy přínosné.
- Důsledkem vývoje historických událostí bylo, že Prusko relativně získalo na významu.
- Hodilo by mi, kdybych mohl jezdit domů o hodinu dříve.
- Líbí se mi, když někdo takto vypráví.
- Zdálo se mi, jako by někdo zvonil./ že někdo zvoní.
- Připadalo mi, že nám chce něco říct.

Vedlejší věta podmětná

2. Vyjadřuje charakteristiku osoby, věci nebo jiné skutečnosti, které v řídicí větě nejsou pojmenovány (v řídicí větě jsou přísudkem vyjádřeny pouze děj, vlastnost, stav, které jsou přisuzovány této osobě, věci nebo jiné skutečnosti):

Vedlejší věta podmíněná

Konkrétní příklady:

Kdo nic neví, ten nic nepoví.

Co je moje, to je moje.

Kteří z vás přišli později, vyzvednou si formuláře o přestávce.

Komu přišlo z fakulty oznámení o nepřijetí ke studiu, může se do čtrnácti dnů odvolat.

Vedlejší věta podmíněná

3. Následuje po větách s neosobním tvarech některých předmětových sloves (pokud by tato slovesa byla ve větě ve tvaru osobním, následovala by po větě s nimi věta předmětná).

Pozor na rozdíly!

Vypráví se, že v tomto domě i dnes straší.
(VEDLEJŠÍ VĚTA
PODMĚTNÁ)

Dodnes se přesně neví, co se vlastně tenkrát stalo.
(VEDLEJŠÍ VĚTA
PODMĚTNÁ)

Průvodce nám vyprávěl, že v tomto domě i dnes straší.
(VEDLEJŠÍ
VĚTA PŘEDMĚTNÁ)

Dodnes nikdo přesně neví, co se vlastně tenkrát stalo.
(VEDLEJŠÍ
VĚTA PŘEDMĚTNÁ)

Pozor na rozdíly!

Kterí z vás přišli později,
vyzvednou si
formuláře o přestávce.

(VEDLEJŠÍ VĚTA
PODMĚTNÁ)

Studenti, kteří přišli
později, si vyzvednou
si formuláře o
přestávce.

(VEDLEJŠÍ VĚTA
PŘÍVLASTKOVÁ)